

και εις τὰς μεγαλητέρας συναναστροφάς, ἀλλὰ καὶ τιμῆς καὶ ὑπολήψεως ἰδιαίτερας ἀπολύουσι. Πολλὰκις ἄνδρες ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων, παρχωροῦσι τὰ πρωτεῖα εἰς σοφὸν ὀνομαστὸν διὰ τὴν μάθησιν καὶ τὴν ἀγχίνοιάν του.

Ὅλοι ἐν γένει ἀγαπῶσι καὶ σέβονται πρὸ παντὸς ἄλλου τοὺς μυθολόγους· ὅστις, προικισθεὶς ἀπὸ τὴν φύσιν μὲ φαντασίαν ζωηράν, μὲ ρωνὴν γλυκεῖαν, μὲ ἰδιότητα μιμικᾶς, ἐξατκεῖ ἐπιτηδεύων τὸ ἐπάγγελμά του, εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ πλουτήσῃ ὡς οἱ πρῶτοι ὑποκρίται τῶν θεάτρων τῆς Εὐρώπης· ἡ πρωτοπικὴ του θέσις εἶναι μάλιστα ὀλιγώτερον ἀμφίβολος, διότι πολλάκις προάγεται καὶ διορίζεται εἰς ὑπουργήματα μεγάλᾳ καὶ ἐπικερδῇ.

Τὸ ἐπόμενον ἀνέκδοτον ἀποδεικνύει πόσον ὑπολήπτονται εἰς τὰ μουσουλμανικὰ Κράτη τὰ διηγήματα, καὶ πόσον αὐτὰ ἐπενεργοῦσιν εἰς τὰ δημόσια ἔθνη. Ὁ Κ. Ἰωάννης Μαλκόλμης, πρέσβυς ἄλλοτε τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Περσίαν, ἠρώτησέ ποτε τὸν Ἀγὸν Μίρ, ἐὰν παρὰ τὸ Κοράνιον καὶ τοὺς ὀρθόδοξους ὑπομνηματιστάς του, εἶχον οἱ Πέρσαι καὶ ἄλλους νόμους· ἔχομεν, ἀπεκρίθη σπουδάζων ὁ ἐρωτηθεὶς, καὶ τοῦ Σαδῆ τὰς ἱστορίας καὶ τὰ παραγγέλματα. « Ὁ Σαδὴς ἐχρημάτισε ποιητῆς περιώνυμος, οὗτινος τὴν μνήμην τιμῶσιν οἱ Πέρσαι ὅπως ἡμεῖς τὴν τῶν ἁγίων τῆς ἐκκλησίας. Καὶ τῷ ὄντι, τὰ διηγήματα ταῦτα, αἱ διδασκαλίαι αὐταί, πᾶνκοινοὶ εἰς τὴν Περσίαν καὶ μεταξὺ τῶν ὑποδεεστέρων κλάσεων, συντελοῦσιν ἰσως πλέον τῶν νόμων τοῦ Προφήτου, εἰς τὸ νὰ περιστέλλωσι τὰς αὐθαιρέτους διαθέσεις τῆς ἐξουσίας.

Ἀπεδείχθη διὰ τῆς πείρας ὅτι οἱ ἀπόλογοι, οἱ μῦθοι, τὰ διηγήματα, ἐνσταλάζουσιν εὐκολώτερον παρὰ τὴν ξηρὰν διδασκαλίαν, εἰς τὰς ἀπαλὰς τῶν νέων ψυχὰς, τὰς ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς καὶ αὐτὰς τῶν ἐπιστημῶν τὰς στοιχειώδεις γνώσεις· ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπιατικοὶ λαοὶ, ὡς πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, ἐκτὸς τῆς φαντασίας, καὶ τὴν ἐκτασιν τῶν ἰδεῶν, δὲν εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεγάλα παιδιὰ;

Ὅτι οἱ μῦθοί των εἶναι διδακτικώτατοι, τὸ ἀποδεικνύει καὶ ἡ ἄκρα αὐστηρότης μεθ' ἧς διατηροῦνται κατὰ τὴν διήγησιν ὅλοι οἱ κανόνες τῆς χρηστοθεΐας. Ὅχι μόνον δὲν λέγουσι ῥητῶς, ἀλλ' οὐδ' ὑπαινίσκονται ποτὲ τὴν ἐλαχίστην ἄσπεμον προᾶξιν οἱ μυθολόγοι· ἐξ ἐναντίας, αἱ διηγήσεις των πλήθουσιν ἀποφθεγμάτων καὶ ἀλληγοριῶν, δι' ὧν ἐμπνέονται αἰσθήματα φιλάνθρωπίας, δικαιοσύνης καὶ ἠθικῆς εἰς τὸ ἀκρατήριον.

Ἐὰν, ὡς ἀπεδείχθη, τοιαύτη ἡ ἐπιρροή των ἀσιανῶν διηγήσεων, ἄξιον εἶναι νὰ σημειώσωμεν τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν κυρίως καλοῦνται εἰς τὸ νὰ ἐκαστήσωσι τὸ ἐπάγγελμά των οἱ μυθολόγοι, καὶ ἔχουσι πολυπληθέστατον καὶ προσεκτικώτατον τὸ ἀκρατήριον. Ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶναι ἡ τοῦ βαμαζανίου ἢ τῆς τεσσαρακοστῆς· ὡς γνωρίζομεν, οἱ ὅπαδοὶ τοῦ Μωάμεθ ἀπέχουσι πάσης βρώσεως καὶ πόσεως ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας, μέχρι τῆς

ἐσπέρας, ὅτε, παρακαθήμενοι εἰς τράπεζαν μᾶλλον ἢ ἥττον πλουσίαν, δειπνοῦσιν. Ἐπειδὴ δὲ μεταξὺ τοῦ δειπνοῦ τούτου — Ἰφτάρ —, καὶ τοῦ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου γινομένου γεύματος, — Σα-βούρ —, δὲν κοιμῶνται συνήθως, εὐθυμοῦσι καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀκροαζόμενοι τερπνὰς καὶ ἠθικὰς διηγήσεις. Δὲν ὁμοιάζει τοῦτο κατὰ τι τὴν εὐσεβῆ συνήθειαν τῶν Διαμαρτυρουμένων, κατατρεβόντων τὰς Κυριακὰς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἠθικῶν παραγγεμάτων τῶν Γραφῶν;

N. Δ.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΓΓΡΑΦΟΝ.

Παρὰ τοῦ Σεβ. ἐπισκόπου Ἀνδρουβίστης, μέλους τῆς ἱερᾶς Συνόδου, γνωστοῦ δ' ἐπὶ φιλομαθείᾳ καὶ πατριωτισμῷ, ἐπετράπημεν τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου, εὐρεθέντος εἰς Κιτσημαρέικα, χωρίον τῆς Καρδαμύλης, ἧτις εἶναι ἡ κατὰ τὸν μεσαιῶνα λεγομένη Ἀνδρουβίστα.

Ἡ ἡμερομηνία τοῦ ἐγγράφου τούτου 6948 ἀντιστοιχεῖ εἰς τὰ 1427 μ. χ., καὶ ἐπομένως ὁ ὑπογεγραμμένος Περφερογέντης ἦτον Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος, ὁ τελευταῖος Αὐτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου τοῦ ἀδελφοῦ του, ἦτον μέχρι τῶν 1449 Δεσπότης τῆς Πελοποννήσου. Τὸ δημοσιευόμενον εἶναι λοιπὸν πρωτότυπον διάταγμα τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου ἀνδρός, οὗ ἡ μνήμη διέμεινεν ἱερὰ, καὶ περιεργότατον δεῖγμα τῆς καταστάσεως τῆς γλώττης ἐπὶ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐξάγεται δ' ἐξ αὐτοῦ ὅτι ὁ Δεσπότης εἶχεν ἐπιτρέψει εἰς τοὺς ἀδελφούς Ἰσπανούς (Νικολὸν καὶ Θεόδωρον) νὰ ἀσκῶσιν, ἄγνωστον διατί, δικαιώματά τινα (μεθ' ἧς στράτας θηλ. καθ' ὃν τρόπον ὁ πρὸς αὐτοὺς προβάς ὀρισμὸς διορίζεται.) ἵπως αὐθέντου ἐπὶ δούλου ἐπὶ τινος Πέτρου Κόμπη. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐγήρασε, καὶ ἔμενεν ἀκίνητος καὶ ἀνίκανος εἰς ἐργασίαν, ἐπιτρέπει ἤδη αὐτοῖς τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεοδώρου.

Περίεργον εἶναι ὅτι εἰς τὴν Μάνην δπάρχουσι μέχρι τοῦδε οἰκογένειαι Σπανέων, καὶ μάλιστα εἰς τὸ χωρίον ὅπου εὐρέθη τὸ ἐγγράφον τοῦτο παρ' ἐνὶ ἐξ αὐτῶν ὑπάρχουσι δὲ καὶ Κομπαῖαι.

Ὁ δεσπότης ἀποδίδει εἰς ἑαυτὸν τὸν τίτλον ἡ βασιλεία μου.

« Ἡ Βασιλεία μου διορίζεται διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς ὀρισμοῦ· ἵνα ἐπειδὴ ἐπροεuerγετήθη παρ' αὐτῆς ὁ εἰς τὴν Ἀνδρουβίσταν κύρ Νικολὸς ὁ Ἰσπανός, καὶ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ, κύρ Θεόδωρος, ἔχειν τὸν ἐκεῖσε Πέτρον τὸν Κόμπην μεθ' ἧς στράτας ὁ πρὸς αὐτοὺς ὀρισμὸς προβάς τῆς βασιλείας μου διορίζεται καὶ διαλαμβάνει· ἣν δὲ ἀνέφερον οἱ τοιοῦτοι ὅπως ὑπάρχει ὁ τοῦτου υἱὸς Θεόδωρος ὁ Κόμπης σύνοικος μετ' αὐτῶν μιᾷ φαιμέλᾳ ὄντες, ὑπάρχει δὲ ὁ τοιοῦτος Πέ-

τρος γέρων ἀργός καὶ ἀκίνητος· καὶ ἐζήτησαν οἱ τοιοῦτοι καὶ παρεκάλεσαν ἔχειν τὸν δηλωθέντα υἱὸν αὐτοῦ τὸν Θεόδωρον μεθ' ἧς στρατάς εἶχον τὸν εἰρημένον Πέτρον τὸν πατέρα αὐτοῦ· ἥδη διορίζεται ἡ Βασιλεία μου δια τοῦ παρόντος αὐτῆς ὀρισμοῦ· καὶ εὐεργετεῖ πρὸς τοὺς τοιούτους αὐταδέλφους ἔχειν τὸν τοιοῦτον Θεόδωρον τὸν Κόμπην ἀπὸ τοῦ νῦν καθὼς εἶχον τὸν πατέρα αὐτοῦ· κατὰ τὴν δύναμιν καὶ περίληψιν τοῦ πρὸς αὐτοὺς προαπολυθέντος ὀρισμοῦ τῆς Βασιλείας μου· καὶ οὐδὲν ἔχωσι παράτινος ὑπὲρ τούτου διενόχλησιν ἢ διάσισμον τὸν τυχόντα, ὀφειλόντων καὶ αὐτῶν διατελεῖν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τὴν Βασιλείαν μου ὀρθῶς, πιστῶς καὶ προθύμως, καθὼς ἔταξαν καὶ ὑπεσχέθησαν. Ἐπεὶ καὶ εἰς τὴν περί τούτου δῆλωσιν, ἐγένετο πρὸς αὐτοὺς καὶ ὁ παρὼν ὀρισμὸς τῆς Βασιλείας μου.

Μηνὶ Μαρτίῳ Ἰνδικτιῶνος τρίτης τοῦ ς' μηνέτους.

† Δεσπότης ὁ Πορφυρογέννητος.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΙΣ ΝΙΝΕΥΙ. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τῆς Νινευῖ, ἧς τὴν καταστροφὴν ἀρχαῖαι καὶ ἱεραὶ προφητεῖαι ἀνήγγειλον, μέχρις ἐσχάτων ἀκόμη οὐδὲ ἵχνος ἐσώζετο, οὐδὲ ὁ τόπος ἐγινώσκετο ὅπου ἠγείρετο ποτὲ ἡ βασιλίς ἐκείνη τῶν Ἀσιανῶν πόλεων. Ἀλλὰ πρὸ τινων ἐτῶν, ὁ Γάλλος πρόξενος Βόττας πρῶτος ἀπέλαβε τὴν δόξαν τῆς εὐρέσεως μεγίστων εἰς τὴν θέσιν Μοσούλ καὶ πολυτιμοτάτων ἐρειπίων αὐτῆς, ὧν πολλὰ κοσμοῦσι σήμερον τὸ Γαλλικὸν Μουσεῖον, καὶ λαμπρὰ ἐκδόσις αὐτῶν ἐτοιμάζεται. Μετ' αὐτὸν δὲ, καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τὰ παράδειγμα προτραπείς, ἀνέσκαψεν ὁ ἄγγλος Λαυάρος πλησίον τοῦ Μοσούλ εἰς Νεμρόδ, καὶ αἱ ἐρευναὶ του εἶχον οὐχ ἥττον λαμπρὸν ἀποτέλεσμα· ὥστε καὶ τὸ Βρεταννικὸν Μουσεῖον ἐπλουτίσθη δι' ἀφθόνου λείας μνημείων τῆς Ἀσσυριακῆς τέχνης. Ἐσχάτως δὲ ὁ αὐτὸς Ἀγγλος ἀξιωματικὸς, ἐπαναλαβὼν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν τὰς ἀνασκαφάς, εὗρε περιεργότατα ἀντικείμενα. Κατ' ἀρχὰς οἱ ἐργάται ἀπῆντησαν τὴν οὐδὸν μίξ τῶν πυλῶν τῶν ἀνακτόρων, καὶ ἐπ' αὐτῆς τὰ ἵχνη τῶν τροχιῶν, ἐπιμαρτυροῦντα τοὺς λόγους τοῦ προφήτου Ναούμ, ὅστις τὴν καταστροφὴν τῆς Νινευῖ προαγγέλλων, λέγει (Γ'. 2): *Φωνὴ μαστίγων, καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχιῶν, καὶ ἔκπουν διώκοντος, καὶ ἄρματος ἀναβράσσοντος.* Παρ' αὐτὴν δ' εὗρον τρεῖς γιγαντιαίους χαλκοὺς λέβητας, καὶ διαφόρους μεταλλίλους πίνακας, ἐξ ὧν ἐξαγαγὼν μετὰ μεγίστης προσοχῆς ὁ Κ. Λαυάρος τὸ χῶμα, τὸ πληρὸν σχεδὸν ὁλοκλήρως αὐτοὺς, εὗρε μετ' αὐτοῦ ἀναμειγμένα ἀπειράριθμα ἐλεφάντινα κοσμήματα διαφόρων σχημάτων, ἓνα σιδηροῦν πέλεκυν, καὶ παντοῖα ἄλλα ἀντικείμενα, ἄγνωστα μέχρι τοῦδε, διότι ὅλοι οἱ

παρευρεθέντες εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ὑπεσχέθησαν ἔχειν ἐντελῆ. Κατὰ τὴν 6 Ἰανουαρίου ἀνεῦρε προσέτι ἀσπίδας, καὶ ξιφῶν λαβὰς, διότι ὁ σκῆψος εἶχε φάγει τὰς λεπίδας, καὶ πολλὰ μετὰλλινα ἀγγεῖα, καὶ ποτήρια, καὶ φιάλας ἐξαισιῶς περιγεγλυμμένας καὶ τορβευτάς, καὶ ἀπειράριθμα κομβία ἐκ μαργαριτομήτρας, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς (Ναούμ, Β, 9). Τὰ ποτήρια καὶ λοιπὰ κοσμήματα εἰσὶν ἐξ ἀγνώστου μεταλλῶν μίγματος, περικαλύπτονται δὲ ὑπὸ χαλκοῦ διαλελυμένου ἥδη καὶ κρυσταλλωθέντος, τόσον δ' εὐθραύστου, ὥστε, ψαυόμενα καταστρέφονται, καὶ ὁ Κ. Λαυάρος τὰ ἐξῆγε διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν του τῆς γῆς, καὶ τὰ πέμπει ἥδη χωρὶς νὰ τὰ καθάρισεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου θέλουσι κεῖσθαι ἐν τῷ βρεταννικῷ μουσεῖῳ, ἀποδείξει τῆς ἀληθείας τῶν λόγων τούτων τοῦ προφήτου· *Καὶ ἐπιτρέψω ἐπὶ σὲ βδελυγμὴν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας σου* (Ν. Γ'. 6). Εὐρέθη δὲ προσέτι καὶ ἐν ἀγγεῖον μαρμαρίνον, καὶ δύο κολοσσαῖκοι λέοντες, τὰ ἀγαπητὰ ἐμβλήματα τῶν Νινευιτῶν, τὰ ἐμφαίνοντα ἴσως συμβολικῶς τὴν πρὸ 3,000 ἐτῶν δύναμιν καὶ δόξαν τῆς πόλεως αὐτῶν, ἧτις ἦν τὸ κατοικητήριον τῶν Λέοντων· ὁ Λέων, ὃς ἤρπασε τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμοις αὐτοῦ, καὶ ἀπέπνιξε τοῖς Λέουσιν αὐτοῦ (Ν. Β'. 11 καὶ 12). Πάντα δὲ ταῦτα τὰ ἐξαισία καλλιτεχνήματα μετακομίζονται ἥδη εἰς Λονδῖνον, ἵνα πληρωθῇ ἡ προφητεία ἡ λέγουσα: *Καὶ ἐξ οἴκου θεοῦ σου ἐξολοθρεύσω τὰ γέλοιά σου* (Ν. Α'. 14), καὶ *θήσωμαί σε εἰς παράδειγμα* (Γ'. 6).

ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΩΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ. Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἠγόρασεν ἐσχάτως παρὰ τοῦ Κ. Λοττίνου τοῦ Λαυάλου (Lottin de Laval) τὸ μυστικὸν ἐφευρέσεως αὐτοῦ, ἀπορώσεως νέον τινὰ τρόπον δι' οὗ δύνανται ν' ἀποτυπῶνται μετὰ μεγίστης ταχύτητος καὶ ἀκριβείας πᾶσαι αἱ ἐπιγραφαί, ὅσον πολυσύνθετοι καὶ λεπταὶ καὶ ἂν εἶναι, καὶ παντὸς εἶδους ἀνάγλυφα, ὅσον ἐκτεταμένην καὶ πρὸς ἐχούσαν καὶ ἂν ἔχωσι τὴν ἐπιφάνειαν. Κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην ὁ Κ. Λαυάρος ἀπετύπωσε 134 μεγάλα μνημεῖα τῆς Ἀσσυρίας, τῆς Χαλδαίας καὶ τῆς Περσίας, καὶ τὰ ἐκτυπα αὐτοῦ ἐκρίθησαν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἄξια νὰ τεθῶσιν εἰς τὸ Μουσεῖον παρὰ τὰς πρωτοτύπους συλλογὰς, ὡς ἀξιόλογον αὐτῶν συμπλήρωμα. Ἡ Ἀκαδημία τῶν ἐπιγραφῶν θέλει ἐπιμεληθῇ τὴν διάδοσιν τοῦ μυστικοῦ τῆς μεθόδου ταύτης.

ΕΥΣΤΟΧΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ. Ἀγγλος περιηγητὴς ἦλθε ποτὲ εἰς Ρώμην, ἔχων ἐπισήμους συστάσεις πρὸς τὸν Πάπαν, ὅστις, δεξιούμενος αὐτὸν, διέταξε νὰ τῷ δειχθῶσιν ὅλα τὰ Μουσεῖα, αἱ ἐκκλησίαι, αἱ τελεταί, καὶ ὅ,τι περίεργον εἰς ἐκείνην τὴν μεγαλόπολιν. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἐρώτησεν ὁ Πάπας τὸν ξένον του ἂν εἶδεν ὅσα ἐπεθύμει, καὶ ἂν εὐχαριστήθη.

— Εὐχαριστῶ τὴν ὑμετέραν ἀγιότητα, ἀπεκρίθη, ὁ Ἀγγλος. Μόνον τὴν ἐθιμοταξίαν τὴν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ παπικοῦ θρόνου μοὶ μένει νὰ ἰδῶ ἀκόμη.

— Ὅσον δι' ἐκείνην, ἀπεκρίθη γελῶν ὁ Πῖος, μέ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ θέλω προσπαθῆσαι νὰ μὴ τὴν ἰδῇτε τόσον ταχέως.